

Datum : 10 september 2002
Dienst/sector : WEB/WMO
Registratienummer :

Nummer PS :
Commissie : C en E
Portefeuillehouder : Kallen

Titel : extra middelen ten behoeve van de Provinciale Bibliotheek Centrale

---

Inhoudsopgave

Samenvatting,	pag. 1
Ontwerpbesluit	pag. 3
Toelichting	pag. 5

Bijlage(n):

Samenvatting :

Er zijn in het dossier openbaar bibliotheekwerk twee processen die onderling nauw samenhangen:

- a. De uitwerking van het rapport Meijer over de modernisering van het bibliotheekstelsel. De provincie heeft de taak dit proces te regisseren.
- b. Daarnaast het proces van ombouw van de Provinciale Bibliotheek Centrale Utrecht. De PBCU verkeert in de gevarezone. De provincie heeft in het huidige stelsel de taak de PBCU te subsidiëren. De PBCU is een dienstverlenende organisatie die tevens de directievoering, de administratie en het werkgeverschap voor de bibliotheken in de kleinere gemeenten verzorgt.

Ad a. Voor de uitwerking van het rapport Meijer hebben wij in juli 2002 de stuurgroep Modernisering Utrechts Bibliotheekwerk ingesteld, die een interactief proces ingaat met gemeenten en bibliotheekveld om richting te geven aan de modernisering. De stuurgroep heeft de opdracht binnen twee jaar met zijn eindrapportage te komen.

Als tussenresultaat dient er medio 2003 een helder ontwerp van de basisbibliotheken en een ontwerp van het nieuwe provinciale netwerk op tafel te liggen. Op grond daarvan is duidelijk welke taken de basisbibliotheken zelf zullen verrichten, welke taken door een van de partners in het netwerk worden verricht ten dienste van het geheel en welke taken door het netwerk worden aanbesteed aan een facilitaire dienstverlener.

Ad b. Bij de Provinciale Bibliotheek Centrale zijn een interim-manager en een interim Raad van Toezicht aangetreden die een plan van aanpak hebben ingediend en de provincie een aantal concrete verzoeken doen. Dit plan van aanpak behelst de jaren 2002, 2003 en 2004. De interim-directeur is voor een periode van 6 maanden aangesteld, de leden van de tijdelijke Raad van Toezicht zijn tot eind 2003 beschikbaar. Het is de opdracht van de interim-directeur om orde op zaken te stellen, een acceptabel niveau van dienstverlening te herstellen en verdere verschraving tegen te gaan en intussen een basis te leggen waardoor de PBCU kan veranderen van een traditionele aanbodgerichte dienstverlener naar een professionele dienstverlener die vraaggestuurd werkt.

U heeft eerder besloten voor dit ombouw-proces extra middelen beschikbaar te stellen onder de voorwaarde van een plan van aanpak en een goede onderbouwing voorafgaande aan de behandeling van de provinciale begroting 2003.

Wij stellen u voor over de verzoeken van de Provinciale Bibliotheek Centrale te besluiten zoals aangegeven in het ontwerp-besluit.

Provinciale staten van Utrecht;

Op het voorstel van gedeputeerde staten van 10 september 2002, dienst/sectorWEB/WMO , nummer;

Overwegende

- Dat de voor een periode van 2 jaar ingestelde stuurgroep Modernisering Utrechts Bibliotheekwerk medio 2003 rapporteert over het ontwerp op hoofdlijnen van een nieuw netwerk van basisbibliotheken en een daarbij behorende ondersteuningsstructuur
- Dat intussen een snelle verbetering noodzakelijk is in de bedrijfsvoering en dienstverlening van de Provinciale Bibliotheek Centrale

Besluiten:

1. kennis te nemen van de nadere onderbouwing van de € 1,5 miljoen voor 2002, 2003 en 2004 die zijn opgenomen in bestuursrapportage 1/2002 en het projectvoorstel 72 van de begroting 2003
2. akkoord te gaan met het verleggen van het kasritme van deze bijdragen, zodat voor 2002 € 822.000, voor 2003 € 550.000 en voor 2004 € 128.000 beschikbaar wordt gesteld
3. ter sanering van het vermogenstekort een eenmalige bijdrage van € 431.000 te verlenen door middel van kwijtschelding van de eind 2000 verstrekte renteloze lening ad € 302.700 en een extra eenmalige bijdrage van € 128.300
4. in te stemmen met de voorgestelde dekking
5. boven de in 1,2 en 3 genoemde bedragen geen verdere extra subsidies te verlenen aan de PBCU, behoudens een eventuele bijdrage in frictiekosten bij invoering van de nieuwe bibliotheekstructuur
6. gedeputeerde staten op te dragen in aanvulling op de geldende subsidievoorwaarden, nadere afspraken vast te leggen over:
  - kwaliteit van de dienstverlening aan de aangesloten bibliotheken
  - kostprijzen en tarieven
  - voortgangsrapportages
  - structureel sluitende begroting vanaf 2004
  - bedrijfsmiddelen waaronder het gebouw

voorzitter,

griffier,

Aan provinciale staten

1. Inleiding

1.1. Recente statenbesluiten en afspraken over openbaar bibliotheekwerk

1.1.1. Koepelconvenant.

In oktober 2001 hebt u expliciet het koepelconvenant herstructurering openbaar bibliotheekwerk onderschreven. In dit convenant hebben rijk, provincies en gemeenten uitgangspunten en afspraken vastgelegd over de uitwerking van de adviezen van de stuurgroep Meijer.

1.1.2. Motie

U heeft bij de behandeling van de voorstellen inzake Agenda 2010 de volgende motie aangenomen:

Motie open poort tot kennis

Provinciale Staten van Utrecht, bijeen op 8 maart 2002 ter bespreking van het statenvoorstel 2002BEM07 "Agenda 2010"

Overwegende, dat:

- de technologische ontwikkeling grote consequenties heeft voor de manier waarop mensen informatie vergaren;
- het belangrijk is dat alle inwoners van onze provincie –ongeacht woonplaats, inkomen of opleiding- gebruik kunnen maken van een publieke informatievoorziening;
- de bibliotheken hierin een belangrijke rol kunnen spelen;
- daarvoor een organisatorische kwaliteitsimpuls voor het bibliotheeknetwerk noodzakelijk is, in lijn met de adviezen van de commissie Meijer,

van mening dat –op zich zeer wenselijke!- investeringen in technologische vernieuwing bij de bibliotheken alleen effectief kunnen zijn wanneer tegelijkertijd de organisatie in een moderne jas gestoken wordt,

wijzigen de toelichting van het statenvoorstel 2002BEM07 voor project C "Open poort tot kennis" als volgt:

"Het kwaliteitsniveau van bibliotheken in de provincie verschilt zeer. De samenwerking en synergie tussen de zelfstandige gemeentelijke bibliotheken, de 31 bibliotheken aangesloten bij de PBCU en een aantal gespecialiseerde bibliotheken in de provincie zijn niet optimaal. Het is wenselijk om tot een samenhangend netwerk te komen van basisbibliotheken, met een aantal gemeenschappelijke backoffice voorzieningen. Dat moet leiden tot een verruiming van het aanbod, een betere balans tussen het aanbod in een filiaal, de omvang van het verzorgingsgebied en de behoefte van de gebruiker. Resultaat van het project moet zijn dat de bibliotheekorganisatie is geschoeid op nieuwe leest en organisatorisch en technologisch is toegerust voor de informatievraag in de 21^e eeuw. De huidige PBCU zal in het kader van dit project worden omgevormd c.q. geïntegreerd in de nieuwe organisatie."

1.1.3. Kadernota

Voorts heeft u bij de behandeling van de kadernota 2003 op 22 april 2002 aansluitend bij de tekst van de motie de volgende doelstelling van het moderniseringsproces openbaar bibliotheekwerk in de provincie Utrecht vastgesteld:

“Er wordt in de provincie een nieuwe samenhangende netwerkstructuur tot stand gebracht met ten eerste basisbibliotheken voor de primaire functies en ten tweede op provinciaal niveau een aantal gemeenschappelijke back-office voorzieningen. De huidige Provinciale Bibliotheek Centrale zal in dit kader worden omgevormd. De dienstverlening aan de bij de PBCU aangesloten bibliotheken zal intussen op een verantwoord niveau moeten kunnen worden voortgezet”

Voor de omvorming van de PBCU is in de kadernota 2003 en 2004 in aanvulling op het reguliere subsidie € 500.000 per jaar opgenomen. U wenste een nadere onderbouwing van het projectvoorstel voorafgaand aan de behandeling van de Begroting 2003.

1.1.4. Bestuursrapportage

Voorts heeft U bij de besluitvorming over Bestuursrapportage-1/2002 een bedrag van € 500.000 beschikbaar gesteld in aanvulling op het subsidie 2002. Hiervan was € 272.000 bestemd voor een werkbudget ten behoeve van de meest noodzakelijke activiteiten en investeringen ten dienste van de aangesloten bibliotheken, € 136.000 ten behoeve van het exploitatietekort 2002 en € 92.000 voor interim-management. Voorwaarde was dat de PBCU ook dit bedrag in de gewijzigde begroting 2002 zou onderbouwen.

2. Stand van zaken

Over de ontwikkelingen in het bibliotheekdossier tot aan de zomer en de verdere processtappen na de zomer hebben wij op 9 juli 2002 aan de bibliotheekorganisaties en de gemeenten een informatieve brief gezonden (zie bijlage).

Onderstaand geven wij kort weer wat de huidige stand van zaken is.

2.1. Stuurgroep Modernisering Utrechts Bbiliotheekwerk

Op 16 juli 2002 hebben wij de Stuurgroep Modernisering Utrechts Bibliotheekwerk ingesteld. De stuurgroep is ingesteld voor maximaal 2 jaar en heeft als taak het proces van modernisering van het openbare bibliotheekwerk in de provincie Utrecht inhoudelijk te begeleiden en richting te geven. De modernisering houdt enerzijds een verandering in van de structuur van het bibliotheekwerk. De stuurgroep neemt daarbij de hoofdlijnen van het rapport ‘Open poort tot kennis’ van de landelijke stuurgroep Meijer als uitgangspunt. De modernisering betekent daarnaast een vernieuwing van de werkwijze binnen het bibliotheekwerk en professionalisering (training en scholing) van de medewerkers.

De stuurgroep geeft de thema’s die de Vereniging PDO Utrechtse Bibliotheken in haar brief d.d. 24 mei 2002 aanreikt, een plaats in het moderniseringsproces. Deze thema’s zijn:

- De transformatie van bibliotheken naar een actieve, betrouwbare en door klanten en andere partners gewenste partij als informatiebemiddelaar met kwaliteitsgarantie;
- De beschikbaarheid en toegankelijkheid voor alle mensen in de provincie Utrecht van het gehele Utrechtse collectiebezit;
- Samenwerken teneinde kwaliteit te verbeteren en efficiency te bereiken, bijvoorbeeld op het vlak van personeelsbeleid, opleiding en training, imago- en PR-campagnes, belangenbehartiging naar gemeenten en provincie.

De Stuurgroep Modernisering Utrechts Bibliotheekwerk bestaat uit een onafhankelijk voorzitter en voorts uit gezaghebbende personen uit de kring van de gemeenten, van de zelfstandige bibliotheken en van de bij de PBCU aangesloten bibliotheken. De portefeuillehouder Bibliotheken van Gedeputeerde Staten is adviserend lid. Voorzitter is de heer Swillens, burgemeester van Wijk bij Duurstede. Op 2 september heeft de stuurgroep voor het eerst vergaderd.

2.2. Provinciale Bibliotheek Centrale.

Bij de PBCU zijn per 24 april 2002 een interim-directeur en een nieuwe Raad van Toezicht aangetreden. De interim-directeur heeft volgens afspraak medio juni 2002 een plan van aanpak gepresenteerd met maatregelen voor de overgangperiode tot de nieuwe netwerkstructuur in de provincie kan worden geïmplementeerd. De maatregelen zijn gericht op verbetering van de bedrijfsvoering en dienstverlening en op het voorbereiden van de PBCU op een nieuwe positie ten opzichte van een nieuwe netwerkstructuur van basisbibliotheken met een aantal gemeenschappelijke voorzieningen in de backoffice.

Wij agendeerden het plan voor een eerste informatieve bespreking in de commissie Cultuur en Economie van 8 juli 2002. De interim-directeur heeft bij die gelegenheid zijn plannen in de commissie toegelicht en vragen van de commissie beantwoord. Tevens kwam aan de orde de brief van de nieuw aangetreden Raad van Toezicht die er bij G.S. en de statencommissie op aandrong tevens behulpzaam te zijn bij het maken van schoon schip wat betreft de tekorten uit vorige jaren om het plan van aanpak te doen slagen. De financiële positie is nog steeds zorgwekkend.

De hoofdlijnen van deze aanpak spraken de commissie aan.

De zomermaanden zijn door de PBCU gebruikt om een aangepaste begroting 2002 in te dienen en een onderbouwing te leveren van de gevraagde extra middelen.

3. Toekomst PBCU

- **Schaalvergroting, andere verdeling van taken, minder scheiding tussen stad en platteland**
In het huidige stelsel hebben de grotere bibliotheken een eigen directievoering en administratie, in de kleinere gemeenten doen de PBC's dat. Dat plaatst de PBC's in een dubbelrol, zij zijn directievoerder, financieel administrateur en werkgever ten dienste van de bibliotheekbesturen in gemeenten met minder dan 30.000 inwoners. Met de vorming van basisbibliotheken (grotere organisatorische eenheden met een eigen directie) verschuiven dus taken van provinciaal naar (inter)lokaal niveau. De basisbibliotheken kunnen overigens zelf of gezamenlijk beslissen onderdelen van deze taken uit te besteden als dat geleet op efficiëntie en /of samenhang in het netwerk een betere optie is.

- **Van aanbodsturing naar vraagsturing**

In de nieuwe structuur zal de huidige situatie van "gedwongen" winkelnering (omdat de provincie nu nog dienstverlening via de PBCU subsidieert) worden losgelaten. De nieuwe PBCU zal zijn dienstverlening moeten realiseren op een "vrije" markt. Niet de PBCU bepaalt straks wat aan diensten moet worden aangeboden, maar de basisbibliotheek bepaalt welke diensten zij wil afnemen en tegen welk tarief.

- **Concurrentie**

In de nieuwe structuur zijn meer aanbieders van diensten dan alleen de – omgevormde en vernieuwde- PBCU. Aanbieders kunnen zijn bibliotheken binnen het netwerk (bijvoorbeeld de Gemeente Bibliotheek Utrecht), maar ook op landelijk of landsdelig niveau opererende facilitaire bedrijven.

- **Andere inzet van geldstromen**

Verschuiving van taken en verantwoordelijkheden zal in de toekomstige structuur ook consequenties hebben voor de wijze waarop gemeenten, provincie en rijk hun geldmiddelen inzetten.

Hoe de basisbibliotheken en het toekomstige netwerk in onze provincie eruit komen te zien is op dit moment slechts in ruwe contouren duidelijk. Het rapport Meijer geeft het kader, per provincie worden maatwerk-oplossingen uitgewerkt.

4. Zijn er op dit moment alternatieven?

4.1. Samenwerking met/ inkoop van diensten bij andere PBC's

In de toekomstige structuur volgens het rapport Meijer is een beperkt aantal facilitaire bibliotheekbedrijven op landsdelig niveau zeker denkbaar. Deze optie zal ook zeker worden onderzocht.

Voor de korte termijn echter biedt samenwerking met andere PBC's weinig kansen.

Bij samenwerking gaat het immers om een gedeeld belang. Partijen streven een win/win situatie na. Zolang de PBCU financieel niet gezond is en nog opvalt door een gebrekkige dienstverlening, is samenwerken met andere PBC's moeilijk.

De PBCU kan diensten van een andere partij afnemen, maar moet daar dan voor betalen en kan daartegenover geen substantiële besparingen realiseren op de korte termijn.

Als openbare bibliotheken zelf rechtstreeks diensten elders zouden inkopen zijn zij duurder uit: zij missen het subsidiedeel van de provincie dat in de tarieven van de PBCU is verwerkt. De andere aanbieders hanteren voor hen tarieven, waaruit het subsidiedeel van de eigen provincie is gehaald. Intussen blijven - wederom op de korte termijn- veel kosten voor de PBCU doorlopen zonder dat daar inkomsten tegenover staan.

Kortom, deze optie kost op dit moment meer geld dan het oplevert.

4.2 Fusie/overname

Wij zijn in februari van dit jaar teruggekomen op de ingeslagen weg van fusie met de GBU. Met de toekomstige basisbibliotheken, met vraagsturing en met een nieuwe taakverdeling, was in het fusierapport nog geen rekening gehouden, bovendien waren de kosten zeer hoog (4 jaar lang ongeveer verdubbeling van het huidige subsidie) en het effect niet zeker.

Dat zou tot gevolg hebben dat de PBCU in een relatief kort tijdbestek tweemaal zou moeten veranderen, waardoor tweemaal reorganisatiekosten ontstaan.

Hoewel de voorgenomen fusie zeker voordelen zou hebben voor de dienstverlening aan het veld was de PBCU uiteindelijk geen aantrekkelijke fusiepartner voor de GBU en was er ook weinig vertrouwen bij het veld in deze nieuwe combinatie. De PBCU verkeerde in een deplorabele toestand en was in feite technisch failliet. De kosten die voor een geslaagde fusie zouden moeten worden gemaakt, zouden voor rekening van de provincie komen.

Als de PBCU samengaat met een andere partij, zullen ook andere partijen hun eisen stellen.

In beide opties geldt, dat een samenwerkingspartij of een overnemende partij niet opgezadeld wil worden met de "failliete" boedel van de PBCU. Dat is de bedrijfseconomische realiteit.

4.3 Liquidatie

Mede gezien de eerdere besluitvorming in Provinciale Staten is het opheffen van de PBCU geen reële optie. Er ontstaat een continuïteitsbreuk in de dienstverlening aan de bibliotheken met als gevolg verdere verschraling, er wordt geen gevolg gegeven aan de afspraken in het koepelconvenant, de kosten voor de bibliotheken (en de achterliggende gemeenten) zullen stijgen, en ook de kosten voor de provincie zullen aanzienlijk zijn.

4.4. Conclusie

De genoemde alternatieve opties bieden voor de korte termijn geen soelaas.

Een overzicht van opbrengsten en kosten bij de verschillende toekomstvarianten zal deel uitmaken van de rapportage van de stuurgroep die wij onlangs hebben ingesteld.

Wegens het ontbreken van goede benchmarks in de bibliotheekbranche zal ieder advies dat daarover nu wordt ingewonnen ruime marges nemen en allerlei ontbrekende gegevens en onvoorziene situaties willen uitsluiten.

5. Nadere onderbouwing door de PBCU van het Plan van Aanpak

5.1 Verzoek PBCU

In het Plan van Aanpak worden drie sporen onderscheiden:

- de PBCU weer bestuurbaar te maken
  - de dienstverlening aan de aangesloten bibliotheken veiligstellen en
  - de PBCU conform de wens van Provinciale Staten om te bouwen.
- Eind augustus 2002 ontvingen wij de nadere informatie van de PBCU waarmee het plan van aanpak voor de omvorming in de zomermaanden op onderdelen financieel verder is onderbouwd. Voor het jaar 2002 is een aangepaste begroting 2002 met toelichting ingediend. Antwoorden zijn gegeven op de vragen die wij hadden over de jaarrekening 2001
  - Kort samengevat wordt een eenmalig extra bedrag gevraagd van € 431.000 om het negatief eigen vermogen (een cumulatie van verliezen uit het verleden) te saneren en wordt onderbouwd hoe de eerder in het vooruitzicht gestelde extra bedragen van driemaal € 500.000 worden besteed. De PBCU doet daarbij het verzoek ermee in te stemmen dat de in de eerdere besluitvorming in het vooruitzicht gestelde extra middelen voor 2002, 2003 en 2004 (in totaal € 1.500.000) als volgt worden ingezet:

jaar	bedrag	tbv exploitatie	tbv inhaalslag
2002	€ 822.000	€ 153.000	€ 669.000
2003	€ 550.000	€ 150.000	€ 400.000
2004	€ 128.000	-	€ 128.000

5.2 Analyse

5.2.1 Negatief eigen vermogen.

De eenmalige bijdrage om verliezen uit het verleden te compenseren bedraagt € 431.000.

In de vastgestelde jaarrekening van de PBCU is sprake van een negatief vermogen van € 194.000, maar naar aanleiding van opmerkingen van zowel de accountant als de provincie, heeft de PBCU besloten een herziene versie op te stellen. In de nieuwe versie zal de afgeboekte lening van de provincie voor het volle bedrag opgenomen worden, waardoor het negatieve vermogen groter wordt. Daarnaast is gebleken dat het tekort over 2001 € 66.000 te hoog opgenomen is. Deze correctie leiden ertoe dat er per saldo € 431.000 te saneren is (zie brief PBCU d.d. 6 sept. 2002).

5.2.2. Extra middelen 2002

De extra middelen van € 822.000 voor 2002 zijn opgebouwd uit twee categorieën:

- a. Het dekken van het exploitatietekort 2002 voor de "normale" bedrijfsvoering (€ 153.000)
- b. Het dekken van eenmalige kosten voor verbeteracties in 2002 (€ 669.000)

Ad a

In opdracht van de PBCU heeft Ernst en Young berekend welk deel van het exploitatietekort over 2001 een structureel karakter heeft. De uitkomst van deze berekening is € 153.000. De PBCU stelt expliciet dat zij dit bedrag als taakstellend voor 2002 en 2003 beschouwt.

In de Bestuursrapportage 2002/1 is een bedrag van € 500.000 beschikbaar gesteld. Hiervan was op grond van een schatting op basis van de jaarrekening 2000 een bedrag van € 136.000 aangegeven ten behoeve van dekking van het exploitatietekort 2002 (zie par.1.1.4.) De schatting blijkt te laag te zijn.

Ad b

Naast dekking van het exploitatietekort dienen kosten te worden gemaakt die leiden tot het verbeteren van de dienstverlening. De gevraagde € 669.000 wordt ingezet voor:

- kosten voor interim directievoering (€ 161.000)
- frictiekosten en arbitrage (€ 55.000)
- vervangen hoofd financiën en hoofd P&O en Interim personeel financiën om niet aanwezige kennis in huis te halen en dossiers te schonen (€335.000)
- tijdelijk accountmanager om de dienstverlening te kunnen borgen (€ 35.000)
- wervingskosten voor het aantrekken van een directeur en managers in loondienst (€ 33.000)
- het opzetten van een centrale catalogus van de aangesloten bibliotheken op internet (€ 50.000)

Van het bij de Bestuursrapportage 2002/1 beschikbaar gestelde bedrag van € 500.000 was € 364.000 bestemd voor interim-management en het verbeteren van de externe dienstverlening. Naar nu blijkt zijn de kosten hiervoor fors hoger. De brief van de PBCU gaat hier uitgebreid op in. Het bleek noodzakelijk om tijdelijk twee managers aan te trekken en om specifieke kennis in te huren om de salarisadministratie op orde te brengen, de administratieve organisatie en interne controle op te zetten, alsmede om het proces in gang te brengen om tot een integrale kostprijsberekening van de producten en diensten van de PBCU te komen. De punten uit de brief zijn onderbouwd en goed voorstelbaar.

5.2.3 Extra middelen 2003

De PBCU kan momenteel geen bruikbare raming voor de begroting 2003 maken (zie paragraaf 7 van de brief), maar stelt wel dat het tekort niet groter mag zijn dan de eerder genoemde € 150.000.

Wel kan globaal worden aangegeven waarvoor de extra middelen 2003 zijn bestemd:

- project Internet Catalogus (€ 30.000),
- vernieuwing ICT netwerk en hardware (€ 30.000),
- aanschaf media en kwaliteitsimpulsen (€ 190.000),
- kwaliteitsimpuls bibliotheekbus (€ 45.000) en
- kwaliteitsimpuls Speciale Dienstverlening (€ 105.000).

Voordat de Provincie kan overgaan tot het beschikbaar stellen van de voor 2003 bestemde middelen dient de PBCU een begroting 2003 aan te leveren.

5.2.4. Extra middelen 2004

Uitgangspunt is dat de PBCU in 2004 met een sluitende begroting op het huidige subsidieniveau (excl. loon- en prijsaanpassing) kan draaien.

Als gevolg van de voorgestelde wijziging van het kasritme wordt van de voor 2004 beschikbare € 500.000 een bedrag van € 322.000 ingezet in 2002 en een bedrag van € 50.000 in 2003. Dit betekent dat in 2004 nog een bedrag beschikbaar is van € 128.000. Dit bedrag zal worden ingezet voor verbetering van de dienstverlening. Hierover verwachten we nadere onderbouwing in de begroting 2004.

De begroting 2004 van de PBCU moet op 1 september 2003 beschikbaar zijn..

5.3 Risico's

- Expliciet is opgenomen dat eventuele kosten voor het afvloeien van personeel na 2002 als gevolg van de ombouw naar een vraaggerichte organisatie (dus ook frictiekosten) niet in de beschouwing konden worden opgenomen. Dat is alleszins redelijk. Wel blijkt ook hier uit dat er nog aanvullende claims kunnen komen. Duidelijk is dat het streven van de PBCU er op gericht zal moeten zijn, het huidige personeel voor zover dat mogelijk is op een plek in het nieuwe stelsel te (doen) plaatsen.

- De verwachting is dat vanaf 1 januari 2003 geen interim-personeel meer nodig is en dat er een nieuwe directeur en nieuwe managers Financiën & Control en Personeel & Organisatie benoemd zijn. Als deze termijn niet wordt gehaald lopen de kosten snel op.
- De vorming van basisbibliotheken leidt tot een verschuiving van taken en verantwoordelijkheden. Deze verschuiving zal ook consequenties hebben voor het provinciaal subsidie.

6. Conclusie en voorstel

Gezien de voorliggende alternatieven en bovenstaande opmerkingen kan gesteld worden dat alle acties inzake de toekomst van de PBCU extra geld kosten. Gelet op de maatschappelijke belangen en het op de korte termijn ontbreken van betaalbare alternatieve oplossingen voor de dienstverlening aan de aangesloten bibliotheken stellen wij u voor te besluiten tot sanering van het negatief eigen vermogen ad € 431.000 en er mee akkoord te gaan dat bij de beschikbaarstelling van de extra bedragen ad maximaal € 1.5 miljoen voor de jaren 2002, 2003 en 2004 een aangepast kasritme wordt gehanteerd.

6.1. Dekking

Uit het vorenstaande blijkt dat de exploitatie en de noodzakelijk verbeterslag uit de beschikbaar gestelde bedragen van de Bestuursrapportage 1-2002 en het projectvoorstel bij de Begroting 2003 (3 x € 500.000) bekostigd kunnen worden, na aanpassing van het kasritme.

Voor de sanering van het negatieve eigen vermogen is € 431.000 extra nodig.

Wij stellen de volgende dekking voor:

- dienstreserve WEB € 100.000
- POR Culturele Infrastructuur € 86.000
- POR Sociale Infrastructuur € 200.000
- De sanering kan voor een deel plaatsvinden door het omzetten van de eind 2000 verstrekte lening ad € 302.700 in een subsidie, ofwel kwijtschelding van de lening. Gevolg hiervan is dat in de provinciale begroting in de jaren 2003-2005 jaarlijks € 15.000, d.w.z. in totaal € 45.000 aan rente-omslag vrijvalt.

6.2. Voorwaarden

In aanvulling op de geldende regels bij verlening van subsidies zullen wij extra voorwaarden stellen betreffende de kwaliteit van de dienstverlening, de kostprijzen en tarieven, voortgangsrapportages, een structureel sluitende begroting vanaf 2004 en de omgang met de bedrijfsmiddelen waaronder het gebouw.

De volgende onderwerpen zullen daarbij in ieder geval aan de orde komen:

- De PBCU verschaft elk kwartaal een financieel overzicht, inclusief verschillenanalyse en voortgangsverslag
- De PBCU levert voor 1 december 2002 de begroting 2003 plus werkplan
- De PBCU levert voor 1 september 2003 een structureel sluitende begroting 2004 plus werkplan
- In de budgetovereenkomsten over de komende jaren worden kwantitatieve en kwalitatieve prestaties over dienstverlening aan bibliotheken benoemd.
- Provincie en PBCU maken nadere afspraken over het aangaan van meerjarige verplichtingen, waaronder een sociaal plan.
- Bij verkoop van het bedrijfspand te Houten, met name de bestemming van de opbrengst van de verkoop, is vooraf toestemming van GS noodzakelijk.

Gedeputeerde staten,

voorzitter,   Mr B. Staal

griffier,   Drs. H.H. Sietsma

